

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ ЯК ОПІР АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

2014 – 2022 рр.

Міжнародні санкції як опір агресії росії проти України, 2014 – 2022 рр. : тематичний науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, НБ ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. Н. В. Кошлякова ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. – [Київ : б. в.], 2022. – 30 с.

При складанні огляду переважно використано фонд Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича: підручники, монографії, публікації з періодичних видань та матеріалів конференцій, автореферати дисертацій, містить посилання на повнотекстові інформаційні Інтернет-джерела.

Зміст

САНКЦІЇ У ПРАКТИЦІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	4
МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОКАРАННЯ РОСІЇ ЧЕРЕЗ АГРЕСІЮ ПРОТИ УКРАЇНИ	9
САНКЦІЇ УКРАЇНИ ПРОТИ РОСІЇ	20
ЧЕРГОВІ САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ ЧЕРЕЗ ВОЄННИЙ НАПАД НА УКРАЇНУ	22

САНКЦІЇ У ПРАКТИЦІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. **Антонович М.** Міжнародне право : навч. посіб. / М. Антонович. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 384 с.

2. **Батрименко В. І.** Сучасні принципи міжнародно-правового регулювання економічних санкцій / В. І. Батрименко // Економічні санкції у сучасному світовому господарстві : монографія / Шнирков О. І., Філіпенко А. С., Заблоцька Р.О. [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 68–82.

3. **Бігняк О. В.** Тема 16. Міжнародно-правові санкції [Електронний ресурс] / О. В. Бігняк // Теорія міжнародного права : навч.-метод. посіб. / за ред. О. В. Бігняка ; Одеська юридична академія [та ін.]. – Херсон, 2020. – С. 170–180. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15562/Бігняк%20О.В%20Теорія%20міжнародного%20права%20постранично.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (09.04.22).

4. **Біланчук Р.** Необхідність встановлення нормативно-правового регулювання застосування економічних санкцій [Електронний ресурс] / Р. Біланчук // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 11. – С. 234–237. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_11_51 (09.04.22).

Роль застосування заходів економічного примусу – економічних санкцій – у сучасному світі є досить високою, оскільки вони розглядаються як потужний засіб впливу на порушника. Водночас проведений аналіз свідчить, що такий вид санкцій не завжди діє ефективно і основними перешкодами для цього є такі проблеми: відсутність комплексу міжнародно-правових норм, які чітко визначають процедуру і порядок застосування відповідних примусових заходів; неточність досягнення цілей цих заходів; недостатня ефективність застосування; шкода, завдана третім суб'єктам міжнародного права внаслідок переривання зв'язків із державою, проти якої було застосовано економічні санкції; пріоритетне й беззаперечне право могутніх, економічно розвинених держав застосовувати ці заходи.

5. **Божко І.** Економічна зброя масового знищення: відповідальність за порушення санкцій США / І. Божко // Юридична газета. – Київ, 2019. – 19 берез. (№ 11). – С. 24–25.

6. **Величко К. Р.** Економічні санкції в міжнародному праві / К. Р. Величко // Безпека людини, суспільства, держави: правові, криміналістичні і психофізіологічні засади : зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф., 17 листоп. 2015 р. / Київ. ун-т права. – Київ, 2016. – С. 142–144.

7. **Величко К. Р.** Економічні санкції: історичний огляд / К. Р. Величко // Сучасні проблеми правової системи України : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф., 26 листоп. 2015 р. / Київ. ун-т права НАН України. – Київ, 2015. – Вип. 7. – С. 263–266.

8. **Войтов С. Г.** Торговельні санкції Росії проти України: аналіз причин та наслідків [Електронний ресурс] / С. Г. Войтов // Стратегія розвитку України. – Київ, 2015. – № 2. – С. 56–61. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sru_2015_2_13 (13.04.22).

9. **Гаврилюк О. В.** Сучасні санкції: дипломатичні та економічні важелі / О. В. Гаврилюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Економічні науки. – Київ, 2015. – Вип. 22, ч. 3 : Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. – С. 176–183.

10. **Гонак І. М.** Економічні санкції як інструмент впливу на зовнішню політику країн в умовах "гібридної війни" [Електронний ресурс] / І. М. Гонак // Інноваційна економіка. – Тернопіль, 2016. – № 11–12. – С. 52–59. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2016_11-12_9 (09.04.22).

11. **Горда Ю. І.** Місце економічних санкцій у механізмі застосування застереження про публічний порядок у міжнародному приватному праві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Горда Юрій Іванович ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – Київ : [б. в.], 2019. – 18 с.

12. **Грисенко М. В.** Математичне моделювання впливу міжнародних санкцій на національну економіку / М. В. Грисенко // Економічні санкції у

сучасному світовому господарстві : монографія / Шнирков О. І., Філіпенко А. С., Заблоцька Р. О. [та ін.] ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 220–239.

13. **Заблоцька Р. О.** Форми економічних санкцій у світовому господарстві / Р. О. Заблоцька // Економічні санкції у сучасному світовому господарстві : монографія / Шнирков О. І., Філіпенко А. С., Заблоцька Р. О. [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 30–44.

14. **Каніщенко О. Л.** Управління підприємством в умовах посилення нестабільності міжнародного ринкового середовища / О. Л. Каніщенко // Теоретичні та прикладні питання економіки. – Київ, **2015**. – Вип. 1 (30). – С. 154–162.

Висвітлено особливості здійснення управлінської діяльності компаній в умовах посилення геополітичних протистоянь, застосування міжнародних економічних санкцій, активізації формальних та неформальних ідеологічних впливів та загострення соціокультурних протиріч в системі міжнародного економічного співробітництва.

15. **Кононенко Д. Ф.** Правовий режим міжнародних контрактів в умовах запровадження економічних санкцій : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Кононенко Денис Федорович ; Нац. акад. правових наук України, НДІ інтелектуальної власності. – Київ : [б. в.], **2021**. – 20 с.

16. **Мазуренко В. І.** Економічні санкції в системі торговельних війн / В. І. Мазуренко // Економічні санкції у сучасному світовому господарстві : монографія / Шнирков О. І., Філіпенко А. С., Заблоцька Р. О. [та ін.] ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 56–67.

17. **Негода А. В.** Правове регулювання запровадження санкцій міжнародними організаціями / А. В. Негода // Економічні санкції у сучасному світовому господарстві : монографія / Шнирков О. І., Філіпенко А. С., Заблоцька Р. О. [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 82–103.

18. **Панченко В. Г.** Економічні ефекти санкцій як інструмент у зовнішньої політики в контексті досягнення національної безпеки [Електронний ресурс] / В. Г. Панченко // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, **2017**. – № 19. – С. 16–21. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_19_5_3_\(09.04.22\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_19_5_3_(09.04.22)).

19. **Панченко В. Г.** Контroversійність наслідків санкцій в міжнародній економічній політиці у процесі еволюції інструментів багатосторонньої дипломатії [Електронний ресурс] / В. Г. Панченко // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, **2017**. – № 20. – С. 5–9. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_20_3_\(09.04.22\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_20_3_(09.04.22)).

20. **Сакс Д.** Міжнародне право й американські економічні блокади, або Чому Радбез ООН повинна перевірити відповідність санкцій США засадам збереження миру / Д. Сакс // День. – Київ, **2019**. – 2 лип. (№ 114). – С. 11.

21. **Седляр Ю. О.** Міжнародні санкції у світовій політиці: теорія і практика [Електронний ресурс] : [монографія] / Ю. О. Седляр ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, **2013**. – 412 с. – Режим доступу: https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/159/1/%D0%A1%D0%B5%D0%B4%D0%BB%D1%8F%D1%80%20%D0%AE.%20%D0%9E.%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%97%20%D1%83%20%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96_%D1%82%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%96%20%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf

Монографія є першою у вітчизняній міжнародно-політичній науці комплексною працею, в якій здійснено аналіз теоретичних підходів дослідження політики санкцій як інструменту зовнішньополітичної діяльності та механізму з підтримки міжнародного миру та безпеки. З'ясовано

особливості застосування політики санкцій та чинники, що позначають її ефективність на прикладі односторонньої дипломатії США, а також у контексті діяльності міжнародних організацій, зокрема ООН, ЄС, ОАД, ОАЄ / Африканський союз.

22. **Тарасов О. В.** Цілеспрямовані міжнародно-правові санкції: персонологічний аналіз [Електронний ресурс] / О. В. Тарасов // Сучасні проблеми міжнародного права. Liber Amicorum до 60-річчя проф. М. В. Буроменського : монографія / за ред. В. М. Репецького, В. В. Гутника. – Львів ; Одеса, **2017**. – С. 111–122. – Режим доступу: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/%D0%9C_%D0%92_%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf (09.04.22).

23. **Толстов С.** Санкційний поріг Президента США Трампа / С. Толстов // Зовнішні справи. Історичні науки. – Київ, **2017**. – № 8. – С. 6–8.

24. **Філіпенко А. С.** Теорія та механізм політики економічних санкцій / А. С. Філіпенко // Економічні санкції у сучасному світовому господарстві : монографія / Шнирков О. І., Філіпенко А. С., Заблоцька Р.О. [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 5–30.

25. **Фліссак К. А.** Економічні санкції та специфіка їх позиціонування в сучасних міжнародних відносинах [Електронний ресурс] / К. А. Фліссак // Актуальна проблеми правознавства. – Тернопіль, **2019**. – Вип. 1. – С. 72–80. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/argprg_2019_1_14 (09.04.22).

26. **Харчук О. О.** Економічні санкції як засіб відновлення міжнародної законності [Електронний ресурс] / О. О. Харчук, К. О. Озерова // Часопис Київського університету права. – Київ, **2014**. – № 4. – С. 300–303. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2014_4_73 (09.04.22).

27. **Хватов Ю. Ю.** Міжнародні економічні санкції США / Ю. Ю. Хватов // Економічні санкції у сучасному світовому господарстві : монографія / Шнирков О. І., Філіпенко А. С., Заблоцька Р.О. [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 104–113.

28. **Чекаленко Л.** Санкції: вчора, сьогодні, завтра / Л. Чекаленко // Зовнішні справи. Політичні науки. – Київ, 2017. – № 7. – С. 10–14.

Подається загальна інформація про таке явище як санкції. Проводяться паралелі з історичного минулого щодо їх застосування. Пояснюється сучасний механізм їх впровадження проти агресора.

29. **Sedliar Y. O.** The economic sanctions as the instrument of foreign policy / Y. O. Sedliar // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Київ, 2017. – Вип. 132. – С. 18–26.

Розглядаються чинники, що визначають природу економічних санкцій у теорії міжнародних відносин. З'ясовуються обставини, що обумовлюють ефективність використання економічних санкцій як інструмента зовнішньої політики держав. Оцінюються перспективи подальших наукових розвідок з особливостей застосування економічних санкцій, насамперед у розрізі зовнішньополітичного аналізу.

МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОКАРАННЯ РОСІЇ ЧЕРЕЗ АГРЕСІЮ ПРОТИ УКРАЇНИ

30. **Абдуллаєв Р. А.** Правові аспекти застосування санкцій ЄС проти російської федерації та окремих осіб у зв'язку з діями, що підривають суверенітет і територіальну цілісність України [Електронний ресурс] / Р. А. Абдуллаєв // Прикарпатський юридичний вісник. – Івано-Франківськ, 2018. – Вип. 1 (22). – С. 223–229. – Режим доступу: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v1_2018/53.pdf (09.04.22).

31. **Баранецький І. О.** Роль санкційної політики США у протидії російській агресії [Електронний ресурс] / І. О. Баранецький // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Економічні науки. – Київ, 2016. – Вип. 23, ч. 3 : Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. – С. 62–69. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2016_23%283%29__10 (09.04.22).

32. **Бикова А. І.** Системний вплив західних санкцій на динаміку економічного розвитку російської федерації [Електронний ресурс] / А. І. Бикова // Ефективна економіка. – Київ, **2018**. – № 6. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_6_57 (09.04.22).

33. **Брага С.** Діалог Україна-ЄС: "Домашня робота" над реформами та збереження антиросійських санкцій [Електронний ресурс] / С. Брага // Україна дипломатична. – Київ, **2019**. – Вип. 20. – С. 768–771. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrdip_2019_20_76 (09.04.22).

34. **Вітович І.** Ангели і демони Меркель. Німеччина добиватиметься, щоб її фірмам робили виняток у питанні застосування санкцій проти Росії // Україна молода. – Київ, **2018**. – 25 квіт. (№ 46). – С. 7.

Американська бізнесова газета "Уолл Стріт Джорнел" вказує, що Німеччина має значні торговельні контакти з Росією і не хоче втрачати прибутки, дотримуючись запроваджених Вашингтоном санкцій.

35. **Власюк О. С.** Економічні чинники розбудови європейського безпекового простору в умовах воєнної агресії проти України / О. С. Власюк // Стратегічні пріоритети. – Київ, **2015**. – № 2 (35). – С. 5–14.

36. **Горбулін В.** Зовнішнє управління Росією: міжнародний досвід та місія України [Електронний ресурс] / В. Горбулін, Є. Бершеда // Голос України. – Київ, **2021**. – 13 листоп. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/353375> (09.04.22).

Найбільш негативні наслідки для Росії мають обмеження на експорт високих технологій та доступ російських банків до дешевих кредитів. Те, що при виробництві російського озброєння до 90 % складають транзистори, мікросхеми та інтегральні схеми, імпортовані з країн Заходу, які ввели санкції проти Росії, загальмувало та у ряді випадків зупинило технологічний розвиток її збройних сил, насамперед в аерокосмічній сфері. За розрахунками американського експерта Даніеля Ана (Daniel Ahn), який працював головним економістом у Держдепартаменті США, із 2014 року втрати Росії від американських санкцій сягають 95 млрд дол., що становить 8 % ВВП. Значний

негативний ефект спостерігається на споживчому ринку та в галузі інвестицій.

37. **Горюнова Є.** Санкції США та ЄС проти російської федерації в контексті деокупації Криму [Електронний ресурс] / Є. Горюнова // Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. – Львів, **2020**. – Вип. 29. – С. 169–175. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2020_29_25 (13.04.22).

38. **Грищенко А. А.** Міжнародні економічні санкції як фактор зупинення російської експансії щодо України [Електронний ресурс] / А. А. Грищенко // Економіка України. – Київ, **2017**. – № 2 (663). – С. 74–85. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2017_2_7 (09.04.22).

39. **Задорожній О. В.** Міжнародне право у відносинах України та Російської Федерації : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.11 / Задорожній Олександр Вікторович ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : [б. в.], **2015**. – 40 с.

40. **Зарембо К.** Подвійна гра Рима. Чи підірве Італія європейську єдність щодо санкцій проти Росії? / К. Зарембо // Дзеркало тижня. – Київ, **2018**. – 8–14 груд. (№ 47). – С. 6.

Італія традиційно була одним з найактивніших критиків санкційного режиму серед держав-членів ЄС, а особливо – за уряду жовто-зелених, тобто коаліції "Лігу" і "Руху 5 зірок.

41. **Иноземцев В.** Как именно новые санкции повлияют на жизнь обычного россиянина? [Електронний ресурс] / В. Иноземцев // Економіст. – Київ, **2018**. – № 4. – С. 7–8. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2018_4_4 (13.04.22).

42. **Іваннікова І.** Економічні санкції США і країн ЄС проти Росії як інструмент урегулювання української кризи 2014 р. [Електронний ресурс] / І. Іваннікова // Емінак. – Миколаїв, **2014**. – № 3/4. – С. 104–110. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eminak_2014_3-4_14 (13.04.22).

43. **Капітоненко М.** "Вашингтону потрібно виставити Кремлю високий рахунок" // День. – Київ, **2016**. – 23–24 верес. (№ 171/172). – С. 6.

Коментар суперечливої заяви віце-президента США Байдена про ризик скасування деякими країнами ЄС санкцій проти РФ.

44. **Керіш Е.** Вибіркові покарання: чому санкції ООН часто залишаються лише на папері? Е. Керіш // Юридичний вісник України. – Київ, **2018**. – 9–15 лют. (№ 6). – С. 9.

45. **Кондратенко О. Ю.** Інститут міжнародних санкцій у врегулюванні російсько-українського конфлікту / О. Ю. Кондратенко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Київ, **2014**. – Вип. 120, (ч. 2). – С. 41–52.

Після анексії Криму, Кремль обрав тактику підтримки створення на пострадянському просторі чергових маріонеткових державних утворень - так званих Донецької та Луганської народних республік. Такі "республіки" покликані перетворитися на своєрідну буферну зону стримування НАТО, а також засіб попередження вступу України до Альянсу та ЄС. Захід вдався до запровадження низки санкцій, які здебільшого стосуються політичного оточення російського президента, окремих фінансових компаній та бізнес-структур. Країни ЄС, у свою чергу, активно згортають співпрацю з Росією у сфері високих наукових та оборонних технологій.

46. **Крамар О.** Від стримування до знищення / О. Крамар // Український тиждень. – Київ, **2018**. – № 40 (568). – С. 23–26.

Чому потрібна кардинальна зміна підходів до антиросійських санкцій і якими вони мали би бути.

47. **Краснодемська І.** Політична складова діяльності зарубіжних українців у російсько-українському конфлікті 2014–2016 рр. [Електронний ресурс] / І. Краснодемська // Російська агресія проти України: правда і вигадки, причини і наслідки / [П. П. Гай-Нижник, І. Й. Краснодемська, Ю. С. Фігурний та ін.]. – Київ, **2018**. – С. 326–339. – Режим доступу: <http://ndiu.org.ua/images/book/ros-agres.pdf> (09.04.22).

Українська діаспора самотійно та через уряди її країн весь час працювала з країнами-членами НАТО задля надання Україні військово-технічної допомоги та фінансового і політичного тиску на РФ. Окремим напрямом роботи діаспори було лобіювання запровадження та розширення економічних санкцій проти РФ. При цьому санкції США та Канади – більш рішучі, ніж запроваджені Європою, і саме північноамериканські політики здійснювали тиск на своїх європейських колег для запровадження санкцій третього рівня.

48. **Леванчук І. В.** Американсько-українське партнерство після анексії Криму [Електронний ресурс] / І. В. Леванчук // Держава і право. Політичні науки. – Київ, 2018. – Вип. 79. – С. 186–207. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drpn_2018_79_19 (09.04.22).

Про роль міжнародної підтримки США у стримуванні російської агресії, зокрема координаційна роль у збереженні санкційного режиму щодо росії.

49. **Левус А.** Конституційно-правові засади запровадження персональних та секторальних санкцій у світлі російської гібридної агресії проти України / А. Левус // Конституція України: ціннісний вимір 25-річного досвіду державотворення та правоведення : міжнародна наук.-практ. конф., Київ, 23 черв. 2021 р. : тези доп. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2021. – С. 257–259.

50. **Максимець В. Є.** Реакція Словацької Республіки на анексію Російською Федерацією Криму: дилема вибору прагматичної моделі зовнішньої політики [Електронний ресурс] / В. Є. Максимець // Гілея. – 2016. – Вип. 113. – С. 389–392. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_113_98 (14.04.22).

"Ситуація в Україні та санкції Заходу проти Росії вплинули на розподіл сил у Центрально-Східній Європі. Якщо Західна Європа та США важкими зусиллями намагаються тримати спільний фронт у своїй відповіді на авантюру Путіна в Україні, країни, які розташовані ближче до Росії, теж розділилися в питанні відповіді на дії Росії на Сході України. Центрально-Східна Європа розділилася на два широкі табори: три балтійські держави та Румунія зосередились довкола Польщі – найбільшої країни регіону і вимагають

в ЄС посилювати санкції на дії Росії. Але основна маса центральноєвропейських країн – Угорщина, Чехія, Словаччина та Болгарія – не поспішають приєднуватись до твердіших кроків проти Москви".

51. **Міхненко А.** Договір без ручки. Розірвання Договору про ліквідацію ракет середньої та малої дальності: хто перший? / А. Міхненко // Дзеркало тижня. – Київ, **2017**. – 16–27 груд. (№ 48). – С. 1, 5.

"Президент США Дональд Трамп схвалив нові санкції проти Росії за порушення Договору про ліквідацію ракет середньої та малої дальності (РСМД). Договір про РСМД – це безстроковий договір, підписаний 8 грудня 1987 р. між США і СРСР. Він передбачає, що його підписанти беруть на себе зобов'язання не виробляти, не випробовувати і не розгортати балістичних та крилатих ракет наземного базування середньої (1000–5500 км) і малої (500–1000 км) дальності. Сторони повинні були впродовж трьох років знищити всі пускові установки і ракети наземного базування з радіусом дії 500–5500 км, включно з ракетами як у європейській, так і в азійській частині СРСР".

52. **Моцик О.** Міжнародні санкції проти Російської Федерації як інструмент тиску та покарання за агресію проти України й інші міжнародні злочини [Електронний ресурс] / О. Моцик // Україна дипломатична. – Київ, **2020**. – Вип. 21. – С. 744–754. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrdip_2020_21_66 (14.04.22).

53. **Наумкина Т. В.** Денежно-кредитная политика России на современном этапе в период санкций [Електронний ресурс] / Т. В. Наумкина, Э. У. Муршудова // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". – Київ, **2017**. – № 5. – С. 138–140. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_5_41 (14.04.22).

54. **Огризко В.** "Паперові принципи" та санкції // День. – Київ, **2014**. – 10 верес. (№ 167). – С. 3.

Екс-міністр закордонних справ України В. Огризко про нерішучість та неготовність ЄС запроваджувати чергові санкції проти Росії.

55. **Патиківський Ю.** Танго для Путіна. Росії не вдається змусити Данію капітулювати перед "Північним потоком-2", США обіцяють нові санкції, а ЄС змушує росіян "танцювати танго" / Ю. Патиківський // Україна молода. – Київ, **2019**. – 11 черв. (№ 64). – С. 6.

"Чим менше часу залишається до моменту планованого відкриття російського газогону «Північний потік-2», тим більше песимізму звучить в устах і самих росіян, і їхніх ділових партнерів у Європі. За найпесимістичнішою версією для них і, відповідно, найоптимістичнішою для нас – відкриття «потoku», яке мало трапитися до кінця нинішнього року, відсунеться у часі на два-три роки. Або і взагалі – на невизначений час. Із перспективою його повної зупинки..."

56. **Перепелиця Г.** "Своєю торгівлею з Кримом та іншими окупованими територіями ми самі підриваємо режим санкцій" / Г. Перепелиця // День. – Київ, **2016**. – 25 жовт. (№ 192). – С. 4.

В якому "стані" перебувають західні санкції проти Росії, і чи здатні вони примусити Кремль до миру?

57. **Піонтковський А.** Санкції США – по Путіну / А. Піонтковський // Економіст. – Київ, **2017**. – № 7 (369). – С. 17.

"Введення нових санкцій з боку США щодо РФ мають безпрецедентно сильний характер і демонструють, що у Вашингтоні дуже серйозно взяли за Путіна. Російський ведмідь потрапив в український капкан".

58. **Рашевська К. Є.** Економічні санкції як засіб впливу на російську федерацію з метою забезпечення прав людини на території окупованої автономної Республіки Крим [Електронний ресурс] / К. Є. Рашевська // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Юридичні науки. – Київ, **2020**. – № 6. – С. 52–58. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2020_6_10 (14.04.22).

59. **Реакція** міжнародного співтовариства на окупацію Кримського півострова [Електронний ресурс] // Крим після анексії. Державна політика, виклики, рішення та дії. Біла книга / [Тищенко Ю., Каздобіна Ю., Гучакова Т.

та ін. ; за заг. ред. Ю. Тищенко]. – Київ, **2016**. – С. 20–21. – Режим доступу: <http://www.ucipr.org.ua/publicdocs/crimea%20after.pdf> (09.04.22).

Послідовна і дієва "санкційна" допомога Україні у протидії російському імперіалізму надходила найбільше з Сполучених штатів Америки. Крім того, США дуже активно спонукали і європейських партнерів до активізації санкційної війни проти Росії. Загалом ефект від санкцій, запроваджених проти Росії західними державами, важко переоцінити. За оцінками спеціалістів, у 2014 році росія втратила від санкцій близько 30 млрд дол.

60. **Санкції** проти Росії. Нинішній стан, перспективи, успіхи та прогалини багатостороннього міжнародного санкційного режиму проти Російської Федерації [Електронний ресурс] / [М. Капітоненко, А. Галушка, Є. Киян та ін.] ; Міжнародний центр перспективних досліджень та ін. – Київ : МЦПД, **2019**. – 47 с. – Режим доступу: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/t_sankcii_rf_a4_ukr.pdf (09.04.22).

61. **Силіна Т.** Швеція. Стіна Півночі / Т. Силіна // Дзеркало тижня. – Київ, **2015**. – 5–11 груд. (№ 47). – С. 4.

"Швеція давно увійшла в коло надійних друзів України. Разом із Польщею вона ініціювала та пробивала ідею «Східного партнерства», терпляче й наполегливо підтримувала прагнення українців жити в істинно європейській державі навіть у найпохмуріші для демократії в нашій країні роки. А після російської анексії Криму та воєнної агресії на Сході України стала одним із найжорсткіших критиків політики Кремля та послідовним прибічником режиму санкцій проти РФ".

62. **Сірук М.** "Ми продовжили санкції проти Російської Федерації" / М. Сірук // День. – Київ, **2018**. – 5 верес. (№ 158). – С. 3.

Шість висновків із робочого візиту австрійського канцлера в Україну.

63. **Снігир О.** Діалог і стримування. Чого очікувати Києву від політики західних країн щодо Росії / О. Снігир // Дзеркало тижня. – Київ, **2018**. – 3–16 берез. (№ 8/9). – С. 4.

"Нині в дипломатичній риторичній політиці Заходу стосовно Росії спостерігається певне вичікування. Країни Заходу припускають, що

президентські вибори в Росії у березні 2018 р. стануть точкою відліку для оновленої російської зовнішньої політики. Ці очікування значною мірою пов'язані з надією, що Путін може обрати «шлях не війни, але миру»».

64. **Толстов С. В.** Політика ЄС щодо Росії: загальні проблеми та тенденції [Електронний ресурс] / С. В. Толстов // Історико-політичні студії. Політичні науки. – Київ, **2015**. – № 2 (4). – С. 97–111. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipc_2015_2_12 (09.04.22).

Реагуючи на пряме військове втручання РФ в Україні, яке почалося після зміни влади в Києві в лютому 2014 р., керівні установи ЄС застосували проти РФ низку санкцій. Ці заходи вважалися обмежувальними засобами "у відповідь на неправомірну анексію Криму та зумисну дестабілізацію України". Пакет санкцій включав дипломатичні рішення, заморожування активів і заборону на поїздки окремих осіб, впровадження обмежень щодо Криму і Севастополя, економічні санкції, спрямовані на заморожування обмінів з Росією в конкретних секторах економіки та заходи, які стосувалися економічного співробітництва. Були скасовані саміти ЄС–Росія, регулярні двосторонні зустрічі на найвищому рівні, призупинені двосторонні переговори з візових питань і нової угоди між ЄС і РФ, призупинено формат зустрічей у межах "Групи восьми". Окрім анексії частини української території, підставами для впровадження "кримського пакету" санкцій вважалося незаконне привласнення державних коштів України.

65. **Туз А.** План Кремля / А. Туз // День. – Київ, **2017**. – 1 груд. (№ 217/218). – С. 6.

Росія маніпулює міжнародним правом і українськими законами, намагаючись послабити санкції проти анексованого Криму.

66. **Удовік В. В.** Країни Чорноморського регіону у зовнішній політиці Японії: історія та сучасність [Електронний ресурс] / В. В. Удовік // Чорноморський регіон у світовій політиці: актори, чинники, сценарії майбутнього : монографія / за заг. ред. О. І. Брусиловської, В. А. Дубовика, І. М. Ковалю. – Одеса, **2020**. – С. 144–164. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/29983/5/%D0%A7%D0%BE%>

D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD.pdf (09.04.22).

Перша хвиля санкцій проти Росії була проголошена Японією в березні 2014 р. Генеральний секретар Кабінету Міністрів Японії Й. Суга заявив, що Японія припинить переговори з Росією щодо скасування візових обмежень, інвестицій, використання космічного простору в мирних цілях, а також запобігання військової активності, що представляє загрозу. Протягом 2014 р. Японія припинила видачу віз для в'їзду російських громадян, які сприяли порушенню суверенітету й територіальної цілісності України; ввела санкції проти кримських компаній "Чорноморнафтогаз" і "Феодосія" та п'яти російських банків, а також посилила обмеження на експорт озброєнь до Росії. Надалі зазначені санкції було подовжено.

67. **Филипова Л.** Влияние санкций Европейского Союза против Российской Федерации на туризм в Словацкой Республике [Електронний ресурс] / Л. Филипова, С. Чованова-Супекова // Економіка розвитку. – Київ, **2016.** – № 3. – С. 19–25. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escro_2016_3_5 (14.04.22).

68. **Шавалюк Л.** Два полюси / Л. Шавалюк // Український тиждень. – Київ, **2018.** – № 16 (544). – С. 14–17.

Чому нові санкції США проти Росії – елемент великої геополітичної гри.

69. **Шаров О. М.** Економіка ЄС: санкції проти Росії та їхній зворотний вплив [Електронний ресурс] / О. М. Шаров // Журнал європейської економіки. – Тернопіль, **2015.** – Т. 14 (№ 2). – С. 166–182. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jee_2015_14_2_6 (09.04.22).

70. **Шаров О. М.** Міжнародна санкційна політика щодо Російської Федерації [Електронний ресурс] / О. М. Шаров // Стратегічна панорама. – Київ, **2016.** – № 2. – С. 27–37. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Stpa_2016_2_6 (14.04.22).

71. **Шинкар В. А.** Особливості введення економічних санкцій України щодо Росії [Електронний ресурс] / В. А Шинкар, М. М Король, Ю. Б. Качур // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – Ужгород, **2017**. – Вип. 11. – С. 188–193. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_11_43 (09.04.22).

72. **Шкаровський Д.** Санкції проти російських компаній та їхній вплив на договірні відносини / Д. Шкаровський // Юридична газета. – Київ, **2017**. – 10 жовт. (№ 41). – С. 30.

73. **Шнирков О. О.** Вплив економічних санкцій США на економіку Росії / О. І. Шнирков // Економічні санкції у сучасному світовому господарстві : монографія / Шнирков О. І., Філіпенко А. С., Заблоцька Р. О. [та ін.] ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 149–160.

74. **Як не програти транзиту** / Г. Люта, О. Павленко, С. Євтушок, М. Якимчук // Дзеркало тижня. – Київ, **2019**. – 13–19 квіт. (№ 14). – С. 1, 9.

"Проблему «Північного потоку-2» українські експерти та політики дедалі частіше сприймають у форматі «або-або»: або Сполучені Штати запровадять санкції, або все втрачено. Таке сприйняття ставить нас у залежність від рішень інших, тоді як Україна також відповідальна і має завдання боротися за збереження транзиту. Сполучені Штати Америки справді мають найбільш ефективний інструмент впливу на російський проект, однак цей проект не єдиний, до якого варто застосовувати санкції. Вони мають стосуватися як «Північного потоку-2», так і інших трубопроводів, покликаних послабити європейську та українську енергетичну безпеку".

75. **Яремчук О.** Експортно-орієнтована економіка Росії під впливом світових економічних санкцій [Електронний ресурс] / О. Яремчук // Актуальні проблеми державного управління. – Київ, **2014**. – Вип. 3. – С. 148–151. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2014_3_35 (13.04.22).

76. **Vokach V. R.** To the issue of Russian economic losses due to food sanctions / V. R. Vokach, S. A. Novikova, N. G. Sidorova // Актуальні проблеми

економіки. – Київ, 2016. – № 10. – С. 47–54. – Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2016_10_7. (09.04.22).

Доведено, що останнім часом російська економіка зазнала великих втрат в результаті економічних і політичних санкцій проти РФ і продуктового ембарго з боку Росії у відповідь. Вивчено зміни в економіці Росії за допомогою історичного, статистичного методів, методу порівняння та математичного моделювання. Побудовано модель, яку можна використовувати для аналізу російської економіки та її гнучкості до чинників зовнішнього середовища, що постійно змінюються.

САНКЦІЇ УКРАЇНИ ПРОТИ РОСІЇ

77. **Про санкції**: Закон України від 14.08.2014 № 1644-VII. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [офіційний веб-портал парламенту України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text> (09.04.22).

78. **Бабенко М.** Оружје возмездя / М. Бабенко // Фокус. – Київ, 2014. – № 36 (398). – С. 34–36.

Україна ухвалила Закон "Про санкції" – влада отримала інструмент, який дає змогу обмежити роботу російських компаній у країні

79. **Кравченко В.** Розрізаючи стрічку Мебіуса. Спори Києва і Москви в СОТ потребують нестандартних рішень / В. Кравченко // Дзеркало тижня. – Київ, 2018. – 3–16 берез. (№ 8/9). – С. 1, 5.

"Україна потрапила в петлю стрічки Мебіуса. Ситуація непроста, оскільки від того, яке вирішення проблеми вибере Київ, значною мірою залежить і подальша санкційна політика міжнародної спільноти проти Росії, а також відносини України зі США та ЄС і стійкість системи міжнародного торгового права. Непередбачені ж ускладнення виникли внаслідок двох спорів між Києвом та Москвою, які розглядаються в СОТ, – справи DS512 «Росія – заходи щодо транзитного руху» і справи DS525 «Україна – заходи щодо торгівлі товарами та послугами». У першому випадку, який стосується обмежень РФ транзиту українських товарів через російську територію в

Казахстан і Киргизстан, Київ виступає позивачем. У другому – відповідачем: торік Москва, оскаржуючи понад десяток українських законодавчих і нормативних актів, подала до СОТ комплексний позов проти України стосовно всіх санкцій, впроваджених Києвом щодо Росії, починаючи з 2014-го по травень 2017-го".

80. **Куюн С.** Гра почалася. Україна вперше в історії запровадила мита на російські нафтопродукти / С. Куюн // Дзеркало тижня. – Київ, **2019**. – 27 лип. – 17 серп. (№ 29). – С. 8.

"22 липня 2019 р. уряд Гройсмана таки наважився запровадити мита на російське дизельне паливо і скраплений газ. Зроблено це було через дев'ять тижнів після прийняття відповідної постанови, яку 15 травня було відправлено на вже звичне «триденне доопрацювання»".

81. **Стаканов Р. Д.** Наслідки взаємних економічних санкцій України та Росії в умовах військово-політичного протистояння / Р. Д. Стаканов // Економічні санкції у сучасному світовому господарстві: монографія / Шнирков О. І., Філіпенко А. С., Заблоцька Р. О. [та ін.]; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 160–174.

82. **Шавалюк Л.** Два полюси / Л. Шавалюк // Український тиждень. – Київ, **2018**. – № 16 (544). – С. 14–17.

Чому нові санкції США проти Росії - елемент великої геополітичної гри.

83. **Шавалюк Л.** Зашморг сповільненої дії / Л. Шавалюк // Український тиждень. – Київ, **2018**. – № 40 (568). – С. 20–22.

Як санкції проти Росії вплинули на її економіку.

84. **Шаров О. М.** Економіка ЄС: санкції проти Росії та їхній зворотний вплив [Електронний ресурс] / О. М. Шаров // Журнал європейської економіки. – Київ, **2015**. – Т. 14, № 2. – С. 166–182. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jee_2015_14_2_6 (14.04.22).

85. **Шинкар В. А.** Особливості введення економічних санкцій України щодо Росії [Електронний ресурс] / В. А. Шинкар, М. М. Король, Ю. Б. Качур // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні

економічні відносини та світове господарство. – 2017. – Вип. 11. – С. 188–193. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_11_43 (14.04.22).

ЧЕРГОВІ САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ ЧЕРЕЗ ВОЄННИЙ НАПАД НА УКРАЇНУ

86. **Алексєєва І.** США вводять потужні санкції та експортні обмеження проти Росії [Електронний ресурс] / І. Алексєєва // Факти та коментарі. – Київ, 2022. – 24 лют. – Режим доступу: <https://world.fakty.ua/397144-ssha-vvodyat-mocshnye-sankcii-i-eksportnye-ogranicheniya-protiv-rossii> (14.04.22).

87. **Блінкен і Ле Дріан** виступили за подальше посилення санкцій проти РФ [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, 2022. – 22 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/154859> (14.04.22).

88. **Британія** запровадила нові санкції проти РФ [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, 2022. – 15 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/154012> (14.04.22).

89. **Вашингтон** пригрозив Китаю санкціями за підтримку Росії [Електронний ресурс] // Україна молода. – Київ, 2022. – 9 берез. – Режим доступу: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/164957/>. (14.04.22).

90. **Велика Британія** впровадила санкції проти чергової групи бізнесменів та банків із росії [Електронний ресурс] // День. – Київ, 2022. – 6 квіт. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/060422-velyka-brytaniya-vprovadyla-sankciyi-protu-chergovoyi-grupy-biznesmeniv-ta-bankiv-iz> (06.04.2022 р.).

91. **Велика Британія** хоче посилити санкції в авіаційній галузі проти РФ [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, 2022. – 9 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/153292> (14.04.22).

92. **Гал І.** США ввели санкції проти дочок Путіна, дружини Лаврова та Медведєва [Електронний ресурс] / І. Гал // Факти та коментарі. – Київ, 2022. –

6 апр. – Режим доступу: <https://world.fakty.ua/ru/399438-ssha-vveli-sankcii-protiv-docherej-putina-zheny-lavrova-i-medvedeva> (06.04.2022 р.).

93. **Гал І.** Удар у спину: Грузія допомагає росії з контрабандою підсанкціонованих товарів і готується відновити авіасполучення, – розвідка [Електронний ресурс] / І. Гал // Факти та коментарі. – Київ, **2022**. – 4 квіт. – Режим доступу: <https://ukrainenews.fakty.ua/399346-udar-v-spinu-gruziya-pomogaet-rossii-s-kontrabandoj-podsankcionnyh-tovarov-i-gotovitsya-vozobnovit-aviasoobcszenie---razvedka> (04.04.2022 р.).

94. **Гал І.** Швейцарія має намір заморозити капітал рф в країні та запровадити санкції проти Путіна [Електронний ресурс] / І. Гал // Факти та коментарі. – Київ, **2022**. – 28 лют. – Режим доступу: <https://world.fakty.ua/397366-shvejcariya-namerena-zamorozit-kapital-rf-v-strane-i-vvesti-sankcii-protiv-putina> (14.02.2022).

95. **Глава МЗС Угорщини:** Будапешт не змінить свого рішення щодо постачання зброї і санкцій проти російських енергоносіїв [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 25 берез. – Режим доступу: [http://www.golos.com.ua/news/155298_\(14.04.22\)](http://www.golos.com.ua/news/155298_(14.04.22)).

96. **Зеленський:** Вже ухвалених санкцій недостатньо, потрібно ембарго на будь-яку торгівлю з рф [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 15 берез. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/150322-zelenskyu-vzhe-uhvalenyh-sankciy-nedostatno-potribno-embargo-na-bud-yaku-torgivlyu-z-rf> (14.04.2022).

97. **Канада** запровадила чергові санкції: цього разу проти фізичних осіб [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 7 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/153051> (14.04.22).

98. **Канада** розширила санкції проти росії [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 15 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/154038> (14.04.22).

99. **Китай** назвав війну в Україні "конфліктом" і закликав зняти санкції з рф [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – Київ, **2022**. – 30 берез. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/worldlife/_kitaj-nazvav-vijnu-v-ukrayini-konfliktom-i-zaklikav-znyati-sankciyi-zrf/1079228 (14.04.22).

Китай назвав війну в Україні "конфліктною ситуацією" і заявив про шкоду від санкцій проти росії. Про це заявив посол Китаю в ООН Дай Бінг, пише The Guardian. Він також закликав до захисту життя мирних громадян та до поваги міжнародного гуманітарного права.

100. **Лапід Я.** Ізраїль не дозволить рф використовувати його для обходу західних санкцій [Електронний ресурс] / Я. Лапід // Газета по-українськи. – Київ, **2022**. – 14 берез. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/world-life/_izrayil-ne-dozvolit-rf-vikoristovuvatijogo-dlya-obhodu-zahidnih-sankcij-lapid/1075814 (14.04.22).

101. **Лиховид І.** "Санкції в науці мають бути індивідуалізованими" [Електронний ресурс] / І. Лиховид // День. – **2022**. – 10 берез. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/sankciyi-v-nauci-mayut-buty-individualizovanumu> (14.04.22). *Світ поступово ізолює країну-агресора від міжнародної наукової сфери.*

102. **Не можна** дозволити росії обійти санкції через треті країни [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 2 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/152458>. (14.04.22).

103. **Новий** пакет антиросійських санкцій включає заборону на імпорт вугілля, – Шарль Мішель [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 6 квіт. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/060422-novyy-paket-antyrosiyskyh-sankciy-vklyuchaye-zaboronu-na-import-vugillya-sharl-mishel> (06.04.2022 р.).

104. **Нові** санкції ЄС можуть стосуватися російських нафтокомпаній [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 14 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/153901> (14.04.22).

105. **Норвегія** приєдналася до санкцій Євросоюзу проти рф [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 18 берез. – Режим доступу:

<https://day.kyiv.ua/uk/news/180322-norvegiya-pryyednalasya-do-sankciy-yevrosoyuzu-protu-rf> (14.04.2022).

106. **Осипчук І.** Везуть контрабанду ешелонами: конфісковано понад 100 вагонів з білоруськими добривами та сталлю [Електронний ресурс] / І. Осипчук // Факти та коментарі. – Київ, **2022**. – 28 берез. – Режим доступу: <https://crime.fakty.ua/399035-vezut-kontrabandu-eshelonami-konfiskovany-bolee-100-vagonov-s-belorusskimi-udobreniyami-i-stalyu> (28.03.2022 р.).

Білоруські підприємства намагаються обійти санкції, надсилаючи свою продукцію замовникам із різних країн світу контрабандою через територію України. Але ці простенькі хитрощі не спрацьовують – наші правоохоронні органи викривають та вилучають контрабанду.

107. **Попри** нейтралітет Швейцарія підтримала повний пакет санкцій ЄС проти росії [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 28 лют. – Режим доступу: <https://m.day.kyiv.ua/uk/news/280222-popry-neytralitet-shveycariya-pidtrymala-povnyu-paket-sankciy-yes-protu-rosiyi> (14.04.22).

108. **Посильте** санкції й закрийте небо, – Зеленський – канадським парламентаріям [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 15 берез. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/150322-posylte-sankciyi-y-zakryyte-nebo-zelenskyu-kanadskym-parlamentariyam> (15.03.2022 р.).

109. **Президент** Єврокомісії поінформувала Зеленського про четвертий пакет санкцій проти рф [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 14 берез. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/140322-prezydent-yevrokomisiyi-poinformovala-zelenskogo-pro-chetvertyu-paket-sankciy-protu-rf> (14.03.2022 р.).

110. **Президент** Франції після розмови з путіним анонсував нові антиросійські санкції [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 12 берез. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/120322-prezydent-franciyi-pislya-rozmovy-z-putinyum-anonsuvav-novi-antyrosiyski-sankciyi> (12.03.2022 р.).

111. **Прем'єр** Польщі розкритикував ЄС за небажання посилювати санкції проти росії [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 2 квіт. – Режим

доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/020422-premyer-polshchi-rozkrytykuvav-yes-zanebazhannya-posylyuvaty-sankciyi-protu-rosiyi> (02.04.2022 р.).

112. **Про внесення** пропозицій щодо застосування секторальних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до Російської Федерації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 березня 2022 р. № 245-р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [офіційний веб-портал парламенту України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245-2022-%D1%80#Text> (09.04.22)

113. **Росія** стала підсанкційним лідером, – Кулеба [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022.** – 14 берез. – Режим доступу: <https://m.day.kyiv.ua/uk/news/140322-rosiya-stala-pidsankciynym-liderom-kuleba> (14.03.2022 р.).

114. **Санкції** Заходу запізналися, щоб зупинити війну, – Зеленський звернувся до німецького парламенту [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022.** – 17 берез. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/170322-sankciyi-zahodu-zapiznylysia-shchob-zupynyty-viynu-zelenskyy-zvernuvsya-do-nimeckogo> (14.04.2022).

115. **Санкції** проти РФ: Британія заборонила експорт авіаційних і космічних технологій [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022.** – 9 берез. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/090322-sankciyi-protu-rf-brytaniya-zaboronyla-eksport-aviaciynih-i-kosmichnyh-tehnologiy> (14.04.22).

116. **Санкції**, страждання Путіна та підтримка України, – Байден виступив за підсумками самітів НАТО та G7 [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – Київ, **2022.** – 24 берез. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/politics/_sankciyi-strazhdannya-putina-tapidtrimka-ukrayini-bajden-vistupiv-za-pidsumkami-samitiv-nato-ta-g7/1078108 (14.04.22 р.).

США нададуть зброї для України на понад \$ 2 млрд і гуманітарної допомоги на понад \$1 млрд. Про це сказав президент Сполучених Штатів Америки Джоозеф Байден.

117. **Сенченко А.** П'ятий пакет санкцій ЄС путін навіть не помітить [Електронний ресурс] / А. Сенченко // День. – Київ, **2022**. – 4 квіт. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/pyatu-paketsankciy-yes-putin-navit-ne-pomityt> (04.04.2022 р.).

118. **Симоненко С.** В уряді Великобританії анонсували санкції на експорт товарів подвійного призначення та технологій до рф [Електронний ресурс] / С. Симоненко // Факти та коментарі. – Київ, **2022**. – 19 берез. – Режим доступу: <https://politics.fakty.ua/398542-v-pravitelstve-velikobritanii-anonsirovali-sankcii-na-eksport-tovarov-dvojnogo-naznacheniya-i-tehnologij-v-rf> (19.03.2022 р.).

119. **Сполучені Штати** запроваджують новий пакет санкцій проти росії [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 6 квіт. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/060422-spolucheni-shtaty-zaprovadzhuyut-novu-paket-sankciy-proty-rosiyi> (14.04.22).

120. **США** анонсували нові санкції проти російських та білоруських компаній [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 1 квіт. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/010422-ssha-anonsuvaly-novi-sankciyi-proty-rosiyskyh-ta-biloruskyh-kompaniy> (14.04.2022 р.).

121. **США** допускають повне ембарго на торгівлю з рф та перекриття водних шляхів [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – Київ, **2022**. – 14 берез. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/world-life/_ssa-dopuskayut-povne-embargo-natorgivlyu-z-rf-ta-perekrittya-vodnih-shlyahiv/1075888 (14.04.22).

122. **США** оголосили нові санкції проти росії [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 24 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/155211> (14.04.22).

123. **Туреччина** не планує приєднуватися до міжнародних антиросійських санкцій [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 13 квіт. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/120322-turechchyna-ne-planuye-pryuednuvatysya-do-mizhnarodnyh-antyrosiyskyh-sankciy> (13.04.2022).

124. У **Фінляндії** затримали 21 яхту, яка може належати підсанкційним російським олігархам [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 22 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/154905> (14.04.22).

Угорщина відмовилася підтримувати можливі санкції ЄС щодо енергопостачання росії. Про це сказав міністр іноземних справ Угорщини Петер Сіярто.

125. **Угорщина** ветуватиме закриття неба та введення миротворців в Україну [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – Київ, **2022**. – 21 берез. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/worldlife/_ugorschina-vetuvatime-zakrittuya-neba-ta-vvedennya-mirotvorciv-vukrayinu/1077412 (14.04.22 р.).

126. **Уряд** підготував для санкцій список із 47 "пропутінських скоморохів" [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – Київ, **2022**. – 26 берез. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/culture/_uryad-pidgotuvav-dlya-sankcij-spisok-iz47-proputinskih-skomorohiv/1078547 (14.04.22).

127. **Черкасець О.** Казахстан не допомагатиме росії обійти санкції з боку ЄС та США [Електронний ресурс] / О. Черкасець // Україна молода. – Київ, **2022**. – 1 квіт. – Режим доступу: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/165388> (14.04.22).

Казахська влада визнає територіальну цілісність України та запевнила Євросоюз, що не виступатиме інструментом для обходу санкцій проти росії з боку США та ЄС. Казахстан, як член Організації Об'єднаних Націй, буде дотримуватися у ситуації з російсько-українською війною рішень ООН.

128. **Черкасець О.** Світ запровадив проти росії понад 3600 санкцій [Електронний ресурс] / О. Черкасець // Україна молода. – Київ, **2022**. – 14 берез. – Режим доступу: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/159/165036/> (14.04.22).

129. **Чехія:** Нові санкції повинні позбавити росію грошей на війну [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 21 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/154824> (14.04.22).

130. **Швейцарія** приєдналася до п'ятого пакета санкцій ЄС проти росії та білорусі [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 13 квіт. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/130422-shveycariya-pryuednalasya-dopyatogo-paketa-sankciy-yes-proty-rosiyi-ta-bilorusi> (14.04.2022).

131. **Швейцарія** розширює санкції проти Росії [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 26 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/155386> (07.04.2022).

132. **Ще трішки** – і риторика буде відверто проросійською, – Верещук розкритикувала Угорщину [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – Київ, **2022**. – 22 берез. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/life/_se-trishki-i-ritorika-bude-vidverto-prorosijskoyu-vereschuk-rozkritikuvala-ugorschinu/1077628 (14.04.22 р.).

Дії офіційного керівництва Угорщини, котре не підтримує санкції щодо росії та не пропускає зброю в Україну, дивують навіть українських угорців. Про це міністерка з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Ірина Верещук повідомила на своїй сторінці у Facebook.

133. **Японія** ввела нові санкції проти росіян та Білорусі [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 8 берез. – Режим доступу: <https://m.day.kyiv.ua/uk/news/080322-yaponiya-vvela-novi-sankciyi-proty-rosiyan-ta-bilorusi> (14.04.22).

134. **Японія** впроваджує санкції щодо 17 громадян рф [Електронний ресурс] // День. – Київ, **2022**. – 15 берез. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/150322-yaponiya-vprovadzhuye-sankciyi-shchodo-17-gromadyan-rf> (15.03.2022 р.).

135. **Японія** розширила, а Нова Зеландія запровадила санкції проти рф [Електронний ресурс] // Голос України. – Київ, **2022**. – 15 берез. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/news/154018> (14.04.22).

136. **Erlanger S.** Russian Demands to Ease Sanctions Halt Nuclear Talks With Iran [Electronic resource] / S. Erlanger // The New York Times. – New York, **2022**. – 11 March. – Mode of access:

<https://www.nytimes.com/2022/03/11/world/europe/iran-nuclear-talks-russia.html>
(11.03.2022).

Російські вимоги пом'якшити санкції уповільнюють переговори з Іраном щодо ядерної зброї.

137. **Osipovich A.** Putin Acknowledges Impact of Sanctions on Russian Economy [Electronic resource] / A Osipovich // The Wall Street Journal. – 2022. – 16 March. – Mode of access: <https://www.wsj.com/articles/putin-acknowledges-impact-of-sanctions-on-russian-economy-11647462258> (16.03.22).

Путін визнає вплив санкцій на російську економіку.

138. **Schwartz M.** Russian Forces Pound Civilians, as Putin Likens Sanctions to a 'Declaration of War' [Electronic resource] / M Schwartz, E. A. Kramer, M. Levenson // The New York Times. – New York, 2022. – 5 March. – Mode of access: <https://www.nytimes.com/2022/03/05/world/europe/ukraine-russia-putin.html> (06.03.2022 р.).

Путін оцінює санкції як оголошення війни.

139. **Sun M.** U.S. Warns Banks, Crypto Firms Against Potential Efforts to Evade Russian Sanctions [Electronic resource] / M. Sun // The Wall Street Journal. – 2022. – 7 March. – Mode of access: https://www.wsj.com/articles/u-s-warns-banks-crypto-firms-against-potential-efforts-to-evade-russian-sanctions-11646696802?mod=newsvviewer_click (08.03.22).

США застерігають банки та криптокомпанії про спробу росії уникнути санкцій.